

STUDIEDAG

Onbereikbaar Dichtbij
'De professional en zijn toolkit'

RODE DRAAD VAN DE STUDIEDAG

De ondertiteling van deze studiedag is ‘Onbereikbaar dichtbij’ en verwijst naar een fundamentele beweging die de nabestaande moet maken van fysieke afwezigheid naar symbolische aanwezigheid van de overleden dierbare. Onbereikbaar dichtbij refereert ook aan tal van methodieken en interventies die we meer bereikbaar kunnen maken voor elkaar en dichterbij onze eigen praktijk brengen van rouwzorg, rouwbegeleiding en rouwtherapie.

Deze studiedag heeft tot doel om ons eigen repertoire aan technieken en interventies te toetsen aan die van collega's en tevens uit te breiden met mogelijkheden die door collega's worden aangereikt. Ervaren collega's zijn bereid om hun eigen toolkit te openen en geven ons gelegenheid om met hun gereedschap te leren omgaan. Dat doen ze vanuit een specifieke benadering, concrete interventies, methoden en technieken die zij waardevol of helpend vinden om (specifieke) moeilijkheden in de rouwbegeleiding/therapie te hanteren en te bewerken. De workshopleiders hebben zich laten inspireren door methodieken in het traumawerk, in narratieve, creatieve, cognitief-gedragsmatige, lichaamsgerichte, contextuele en systemische benaderingen en hebben deze vertaald naar de rouwcontext van specifieke doelgroepen zoals kinderen, ouderen, mensen met een mentale beperking of specifieke verliesgebieden.

Op deze studiedag besteden we, naast normale rouw en reguliere interventies, ook aandacht aan verlies met een traumatische impact, het confronteren van vermijdingsgedrag, het reguleren van specifieke emoties (paniek, angst, schuld, woede...), helpen activeren van sociaal netwerk, stimuleren van herstelgerichte activiteiten, werken met hopeloosheid en hoop.

De LSR Academie nodigt u van harte uit voor deze prachtige studiedag die u helpt om uw eigen toolkit te toetsen en aan te vullen.

Johan Maes, programmaleider LSR Academie

PROGRAMMA

9.00 - 9.30 uur:	Ontvangst en registratie	11.15 - 11.30 uur:	Pauze
9.30 - 9.40 uur:	Nut en noodzaak van een toolkit voor professionals <i>Klaas-Jan Rodenburg, Directeur LSR</i>	11.30 - 12.30 uur:	Ronde 1; keuze uit 7 workshops
9.40 - 9.50 uur:	Broken Toy experiment <i>Harriette Modderman, manager en opleider LSR Academie en Marc Willemsen, opleider LSR Academie</i>	12.30 - 13.30 uur:	Pauze
9.50 - 10.15 uur:	Rouwtherapeutisch Integratief Traject (RIT) <i>Johan Maes, programma-leider LSR Academie</i>	13.30 - 14.45 uur:	Ronde 2; keuze uit 7 workshops
10.15 - 11.15 uur:	Zorgketen traumatische rouw <i>Geert Smid, psychiater en onderzoeker bij Stichting Centrum '45 / Arq Psychotrauma Expert Groep</i>	14.45 - 16.00 uur:	Ronde 3; keuze uit 7 workshops
		16.00 - 16.30 uur:	Oogst van vandaag en afsluiting met drankje

THEMA'S WORKSHOPS

RONDE 1

1.1 Zelfzorg voor de Zorgverlener
(Drs. Paul de Groot; Psycholoog, Rouw en verliesbegeleider en opleider LSR Academie)

Deze workshop geeft zorgverleners, die te maken hebben / krijgen met verlies en rouw in hun beroepsuitoefening, praktische handvaten om hun eigen verliesgeschiedenis en verliescoping in kaart te brengen.

1.2 Zorgkast
(Drs. Joke Schippers, preventiewerker GGZ, rouw- en verliesbegeleider/therapeut en opleider LSR-Academie)

Bij mantelzorg wordt vaak veel verloren en dat wordt (nog) maar weinig (h)erkend. De zorgkast is een instrument dat gebruikt kan worden bij de ondersteuning van mantelzorgers. Doel is overzicht en inzicht verwerven en eigen kracht en regie versterken.

1.3 Groepswork bij perinatale sterfte en beëindiging zwangerschap
(Mariëtte Noordenbos; maatschappelijk werker en medisch maatschappelijk werker)

Gethematiseerd groepswork bij ouders die te maken krijgen met perinatale sterfte: sterfte voor, tijdens of na geboorte. Daarnaast voor ouders die besloten hebben hun zwangerschap te beëindigen na prenatale diagnostiek.

1.4 Autonomie in verbondenheid; methodische uitwerking bij een verlieservaring
(Annie de Weerd; maatschappelijk werker, psychotherapeut, opleider LSR Academie)

Elk rouwproces is uniek. Het toelaten van en spreken over je gevoelens is een belangrijke eerste stap bij het proces van heling. Aan de hand van de methode “Een taal erbij” kun je zelf ervaren hoe je “op eigen grond” mag gaan staan tijdens het rouwproces, maar tevens hoe je de verbondenheid met de ander toe kunt laten en vorm geven. Binnen de symbolische opstelling wordt gezien en ervaren hoe de mensen binnen een context zich tot elkaar verhouden. En mede daardoor wordt duidelijk wat het moeilijk maakt om wel of niet openlijk te kunnen rouwen.

1.5 Interculturele rouwpsychotherapie
(Drs. Ellen Minkenberg; Transculturele Psychiater)

In de behandeling van cliënten met een migratieachtergrond gaat het vaak over rouw. Dit verlies kan op een positieve wijze in de levensloop worden meegenomen met behulp van de Interculturele rouwpsychotherapie. Deze therapie bestaat uit contextgerichte explorerende vraagstellingen, aan de hand van interviews over levenslijn en de cultuur, wat interfereert met facetten uit de narratieve therapie, IPT en exposure.

1.6 Rouw bij kinderen
(Dr. Mariken Spuij; Universitair Docent, Klinisch Psycholoog)

Negatieve gedachten spelen een belangrijke rol in het ontstaan en voortbestaan van PTSS- symptomen bij ouderen maar ook bij kinderen. In deze workshop wordt een methode van Rouwhulp voor kinderen besproken die effectief is gebleken bij het veranderen van negatieve cognities bij kinderen.

1.7 ‘Als een blok aan mijn been?’ Omgaan met ‘levend’ verlies
(Gerd Claes; rouwtherapeut, directeur ‘De kanteling’ en opleider LSR Academie)

Als ouder, broer, zus, partner, betrokken op de zorg van een persoon met een beperking of een beperkende ziekte wordt je geconfronteerd met wat wel eens ‘omgaan met levend verlies’ wordt genoemd. In deze workshop staan we stil bij interventies om deze ‘last’ bespreekbaar, zichtbaar, draagbaar te maken om te komen tot beter begrijpen en begrepen worden en meer eigen ‘adem-ruimte’ te creëren.

RONDE 2

2.1 Zorgketen traumatische rouw
(Dr. Geert Smid; psychiater en onderzoeker bij Stichting Centrum ‘45 / Arq Psychotrauma Expert Groep)

Wat zijn de specifieke gevolgen van verlies van een dierbare onder gewelddadige / traumatische omstandigheden? In deze workshop staat centraal het her-

kennen van symptomen van complexe rouw, PTSS en depressie na verlies van een dierbare onder traumatische omstandigheden. Mogelijkheden voor consultatie en doelgerichte verwijzing komen eveneens aan de orde.

2.2 Imaginaire dialoog
(Drs. Johan Maes, Rouwtherapeut, eindredacteur ‘Handboek Rouw, Rouwbegeleiding en Rouwtherapie’ en programmaleider LSR Academie)

De imaginaire dialoog is een essentiële interventie in rouwtherapie. Vooral gebruikt bij onopgeloste conflicten en trauma’s uit het verleden of Unfinished business. Soms gecombineerd met schrijfopdrachten.

2.3 ‘Spreken over spreken’ in relatie en gezinstherapie
(Drs. An Hooghe, klinisch psychologe, Relatie en Gezinstherapeute)

Binnen de rouwliteratuur alsook de relatie-en gezinstherapie literatuur wordt algemeen gesteld dat het belangrijk is om te spreken over het verlies, met de partner en andere gezinsleden. Dit blijkt echter voor velen niet evident, of wordt zelfs niet als zinvol ervaren. In deze workshop besteden we aandacht aan het bespreken van de aarzelingen om te spreken met elkaar, en de therapeutische waarde hiervan.

2.4 ‘Moet ik dan huilen en zijn er dan koffiekoeken?’
(Gerd De Belder, psychotherapeute in De Kanteling, groepspraktijk voor rouw, verlies en veerkracht.)

Aangepaste methodieken/interventies voor mensen met een verstandelijke beperking en/of autisme worden met praktijkvoorbeelden besproken en geïllustreerd.

2.5 Lifespan Integration (Peggy Pace)
(Drs. Heidi Deknudt; Klinisch psycholoog, experientiele therapeute en psychotraumatoloog)

Lifespan Integration is een methode om emotionele gebeurtenissen van vroeger, die het huidige functioneren belemmeren, op te nemen in het levensverhaal. Hierdoor vermindert de emotionele impact. Het intensief werken met een tijdslijn heeft een zeer integrerende en helende werking. Doordat er een link wordt gelegd tussen het lichaam en de geest, zijn de resultaten zeer positief en duurzaam. Deze methode wordt gebruikt in therapie.

2.6 De wet van ‘Overtoom’
(Drs. Ton Overtoom; theoloog, directeur en opleider ‘het Moment’)

Toepassing van de ideeën van Dr. Robert Neimeyer bij het ritueel begeleiden bij belangrijke veranderingen in een mensenleven.

2.7 Het begeleiden van mannen in verliessituaties (Wim van Lent; coach en opleider bij www.demannenboom.nl en ‘Land van Rouw’)

Principes van mannenhulpverlening (systemisch werk). Mannen kunnen op grond van o.a. socialisatie soms op een andere manier klachten ontwikkelen en daar mee omgaan dan vrouwen. Doel is beter aansluiten bij deze problemen van mannen door te erkennen van deze klachten waardoor heling en verbinding ontstaat.

RONDE 3

3.1 Deparentificatie
(Drs. Annelies Onderwaater; klinisch psycholoog, auteur van ‘De onverbreekelijke band’ en opleider LSR Academie).

Door verlies in een gezin bestaat het risico dat een kind wordt geparentificeerd. Hierdoor komt de rouwverwerking onvoldoende op gang of stagneert, zowel bij het kind als de ouder.

Thema in deze workshop is: hoe met behulp van symbolisch materiaal zoals duplopoppetjes, het proces van parentificatie zichtbaar te maken en om te buigen is.

3.2 Lifestream coaching
(Joke Holtrust; Schoolpastor en Lifestreamcoach ROC Alfa-college, Harriette Modderman; systeem-

therapeut, Rouw- en verliesbegeleider, eindredacteur 'Handboek Rouw, Rouwbegeleiding en Rouwtherapie' en manager en opleider LSR Academie)

Lifestream coaching start bij het verlangen van een leerling/jongere om erbij te horen en bij te dragen aan betekenisvolle activiteiten. Iedere gekozen interventietechniek binnen de Lifestream is gericht op het maken van een kleine stap (vooruit) of het loslaten van gedrag dat niet helpt, belemmert of de weg naar succes of de toekomst afsnijdt.

3.3 Met Zelfbeoordelings-vragenlijsten het 'palliatieve palet' van een cliënt inschatten, en waar nodig bijsturen
(Dr. Michael Portzky; Universitair docent en auteur van 'Veerkracht')

Vermijden van metacognities in de trend van 'het is not done om nu na het overlijden al plezier te beleven', het bewaken of indien nodig heroppakken van een voldoende en gezond 'palliatief palet' aan stressreducerende activiteiten.

3.4 Verstrikt in verwaarloosd verlies
(Drs. Marc Willemsen; drama therapeut, docent CT HU en opleider LSR Academie)

In de workshop zal op speelse wijze worden geïllustreerd hoe Developmental Transformations (DvT) kan worden ingezet voor de behandeling van traumatische (complexe) verlieservaringen bij kinderen.

3.5 Werken met het kasteel rondom 'de poort van mijn hart'.

(Gijs Visser; pedagoog, kind en jongeren praktijk en opleider Land van Rouw)

Vertrouwen winnen en contact maken met de binnenkant van de jongere. Op een laagdrempelige manier ingang vinden om te praten over het verdriet wat aan de binnenkant zit. In kaart brengen en bevorderen van de veerkracht zodat de jongere een beroep kan doen op zijn of haar gezonde deel.

3.6 Balans in het duale procesmodel
(Marijke van Veldhuizen; verliesconsulent en opleider Land van Rouw)

Tijdens de workshop wordt ingegaan op het duale procesmodel. Er wordt gebruikt gemaakt van 'de Muze' en creatieve werkvormen voor kinderen in de basisschoolleeftijd, jongeren en volwassenen.

3.7 TBM 'Tekensbewegingsmethode'
(Lida Floor en Didi Overman; beeldende therapeut, kunstenaar en auteur van 'De tekenbewegingsmethode in theorie en praktijk' www.tekenbeweging.nl)

Door middel van tien oervormen levensenergie zichtbaar en toegankelijk maken. Het eigen ritme hierin herkennen, daarin mee te bewegen, blokkades waar te nemen en zo mogelijk op te heffen. In 'Tekens Beweging Zijn'.

LSR ACADEMIE

Deze studiedag wordt georganiseerd door de LSR Academie.

De LSR Academie leidt hulpverleners op tot Rouwzorgers, Rouw- en verliesbegeleiders en Rouwtherapeuten. Binnen de opleiding loopt het reflecteren op het eigen (verlies)verhaal van de hulpverlener, parallel aan het ontwikkelen van specifieke vaardigheden en kennis voor de rouw- en verlies praktijk. Daarmee wordt de basishouding ontwikkeld van 'presentie' waarin 'exploreren' van gedachten, emoties en gedragingen van de cliënt meer op de voorgrond staat dan het 'corrigeren' daarvan. Daarnaast besteedt de LSR Academie aandacht aan het overbrengen van kennis en vaardigheden die nodig zijn om alle soorten van verlies en rouw (levend en dood gerelateerd) te begeleiden met als doel om verlieservaringen op een betekenisvolle wijze te integreren in het levensverhaal van de cliënt.

Kijk voor meer informatie op www.steunbijverlies.nl/academie

PRAKTISCHE INFORMATIE

VOOR WIE?

Rouwtherapeuten, rouwbegeleiders en diegenen die regelmatig een rouwzorgrol vervullen als vrijwilliger of in het werk zoals: pastoraal werkers, artsen en verpleegkundigen in de palliatieve en terminale zorg, (bedrijfs en medisch) maatschappelijk werkers, uitvaartleiders en leidinggevenden in het onderwijs.

LOCATIE:

ZON & SCHILD, Utrechtseweg 266, Amersfoort

KOSTEN

€ 185,- inclusief lunch

Korting bij inschrijving vóór 1 november 2016:

€ 10,-

INFORMATIE :

LSR Dienstencentrum BV

Tel. : 033 - 461 68 86

Email : info@landelijksteunpuntrouw.nl

Aanmelden is tot uiterlijk 21 november 2016 mogelijk via het digitale inschrijfformulier op: <http://steunbijverlies.nl/index.php/opleidingen/studiedag-academie>. U ontvangt tijdig per e-mail een bevestiging, factuur en routebeschrijving. Het maximum aantal deelnemers is 160.